

In memoriam

Jarosław Klupś

Witold Przymuszała

3 kwietnia 2021, w wieku 79 lat, odszedł prof. zw. dr hab. Witold Przymuszała, wieloletni wykładowca poznańskiego Uniwersytetu Artystycznego, kierownik II Pracowni Fotografii (wcześniej Pracowni Propedeutyki Artystycznych Technik Fotografii), autor wystaw i animator licznych działań na rzecz poznańskiego środowiska fotograficznego.

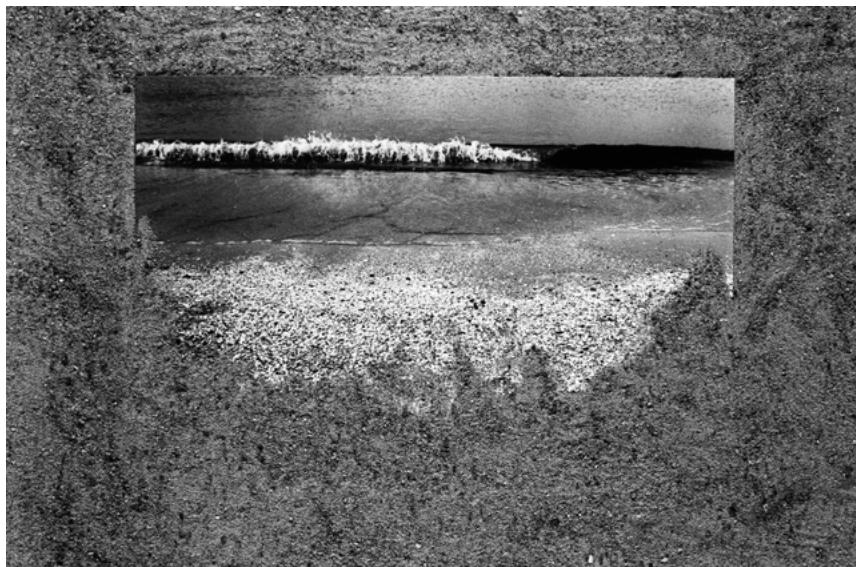
Od lat 60. Witold Przymuszała aktywnie angażował się społecznie w działalność Polskiego Towarzystwa Fotograficznego, którego członkiem był od 1960 roku, oraz w utworzenie Poznańskiego Towarzystwa Fotograficznego (1962), w którym w latach 1965–1970 kierował sekcją przyrodniczą, a w latach 1978–1982 pełnił funkcję wiceprezesa zarządu do spraw artystycznych. Od 1979 roku był członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików, w którym w latach 1982–1988 i 1996–1998 pełnił funkcję sekretarza zarządu Okręgu Wielkopolskiego, a w latach 1992–1994 członka Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej.

We współpracy z prof. Stefanem Wojneckim współtworzył studia w zakresie fotografii w ówczesnej ASP w Poznaniu, gdzie od 1989 roku prowadził autorskie zajęcia, a następnie kierował Pracownią Propedeutyki Artystycznych Technik Fotografii. Był honorowym współpracownikiem wydawnictwa „Fotoeszyty”. W 1999 roku był współzałożycielem Naukowego Towarzystwa Fotografii, u którego władz zasiadał w latach 1999–2018.

Witold Przymuszała był laureatem licznych wyróżnień, do których należały m.in. Dyplom Uznania FASFwP (1965, 1968, 1970), Dyplom Honorowy FASFwP (1981), Odznaka Honorowa Miasta Poznania, Odznaka Zasłużonego Działacza Kultury, Medal Poznańskiego Towarzystwa Fotograficznego, Medal 40-lecia ZPAF (1987).

Jako artysta fotograf uczestniczył w ponad 100 wystawach krajowych i zagranicznych, był autorem 8 wystaw indywidualnych, z których ostatnie odbyły się w Galerii Miejskiej Arsenał w Poznaniu (2002) oraz w Muzeum Stanisława Staszica w Pile (2005). Fotografował głównie krajobraz, o którym Grzegorz Przyborek pisał, że jest to „pejzaż przetworzony przez jego [autora] wizję, jakby własny wewnętrzny pejzaż. Pejzaż, który dzięki różnym działaniom techniczno-inscenizacyjnym, nabiera cech indywidualnych i specyficznych w kontraście do klasycznie rozumianego pejzażu

(...). Proste i jednoznaczne przesłanie klasycznego pejzażu zmieniło się w jego fotografiach, w wielowarstwowe symbole i zakamuflowane treści”¹.

Il. 1.
Z cyklu *...wspomnień ciąg dalszy*, *Narodziny wspomnień*, 1998

Przymuszała preferował szczególnie fotografię czarno-białą, której oddawał się z wielką pasją i warsztatowym pietyzmem, często posługując się technikami tonorozdzielczymi oraz kolażem. Interesowała go – jak sam to określał – „interpretacja wizualna procesów zapamiętywania i zapomniania”, którym poświęcił liczne prace z cykli (*...wspomnień ciąg dalszy*), *Opowieść o zapomnianym domu* i *Krajobrazy wspomnień*. Prof. Stefan Wojnecki, analizując tę część dorobku Profesora, pisał:

Tematyka przyrody, wężiej ekologii, a szerzej krajobrazu, stała się wyznacznikiem twórczości Witolda Przymuszały. (...) Eksplorując przez dłuższy czas tę dziedzinę fotografii, w końcu znalazł własne poletko egzemplifikacji swoich przemyśleń, idealnie przystające do jego teoretycznej refleksji. Chodzi o wizualne, artystyczne wyrażenie fotografii pojmowanej jako pamięć zewnętrzna. Zawarta w jego pracach stylistyka, poprzez estetykę rozerwanego obrazu odsłaniającego swą własną kontynuację głębiej położoną, skłania ku odczuwaniu pamięci fotograficznego obrazu. (...) Doprowadzając ten sposób wizualizacji

» 1 Cyt. za: *Witold Przymuszała – Krajobrazy wspomnień*, katalog wystawy, Muzeum Stanisława Staszica w Pile, (2005).

do konsekwentnej perfekcji, wniósł swój własny wkład do rozwoju, wydawałoby się, całkowicie wyeksploatowanej, tradycyjnej fotografii czarno-białej².

Poznałem Profesora w 2000 roku, będąc studentem I roku fotografii. Oczywiście były to jeszcze czasy negatywów, domowych ciemni i samodzielnie wykonywanych, papierowych odbitek. Wiedza i doświadczenie Profesora w tym zakresie były imponujące. Nic nie umykało Jego uwadze – z pasją i detektywistycznym zacięciem analizował każdą niedoskonałość obrazu i wnikliwie wyjaśniał jej przyczyny. Zawsze punktualny i skrupulatnie przygotowany do zajęć. Podziwialiśmy Jego staranne, odręcznie rozpisane wykłady oraz – prowadzony przez lata – notes, w którym zapisywał wszystkich studentów, konsultacje i szczegółowe oceny naszych prac. Z kolegami i koleżankami ze studiów do dziś wspominamy Jego słowa, pokazujące, że był wymagającym wykładowcą: „Tu trzeba jeszcze mocno, mocno popracować...”. Mimo krytycznego podejścia, każącego nam nieustannie poprawiać prace, nierzadko ponownie je naświetlać i kopiować, zapamiętaliśmy ten okres współpracy z Profesorem niezwykle ciepło i jako czas owocny.

Il. 2.

Z cyklu *...wspomnień ciąg dalszy, Mierzyn I*, 1988/1998

Pod koniec studiów miałem przyjemność współpracować z Profesorem. Najpierw jako laborant w Katedrze Fotografii, a następnie jako asystent i adiunkt w prowadzonej przez Niego Pracowni. Zajęcia prowadził w duchu życzliwej, kulturalnej współpracy, popartej swoją ogromną wiedzą i doświadczeniem. Był wyjątkowym człowiekiem i wspaniałym mistrzem, a nasze relacje pełne były ciepła i wzajemnego zaufania.

Miałem zaszczyt pożegnać Profesora w imieniu koleżanek i kolegów z Wydziału Fotografii Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu oraz władz Naukowego Towarzystwa Fotografii. 3 kwietnia 2021 odszedł nasz drogi kolega, ceniony wykładowca, znawca o wszechstronnej i niedoścignionej wiedzy w dziedzinie fotografii srebrowej, pełen optymizmu, zawsze gotowy dzielić się swą wielką pasją i doświadczeniem.

Dla mnie osobiście na zawsze pozostanie On „moim” Profesorem. Nauczycielem, mentorem i ciepłym opiekunem. Twórcą II Pracowni Fotografii – Pracowni Obrazów Utajonych UAP, u którego boku zdobywałem doświadczenie artystyczne i akademickie. Nie mam wątpliwości, że w sercach i pamięci wielu pracowników i absolwentów Uniwersytetu Artystycznego Profesor Witold Przymuszała, oprócz dorobku artystyczno-dydaktycznego, pozostawił piękny „krajobraz wspomnień”.

dr hab. Jarosław Klupś, prof. UAP
kierownik II Pracowni Fotografii – Pracowni Obrazów Utajonych
kierownik Katedry Fotografii na Wydziale Fotografii
Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Poznań, październik 2021

